

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/12/2018
Identifikačné číslo spisu:	1305208268
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1305208268.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. G., nar. X. X. XXXX, bývajúceho v G., O. XX, v dovolacom konaní zastúpeného Mgr. Martinom Dohňanským, advokátom so sídlom v Bratislave, Dobrovičova 16, proti žalovanému Z. Š., bývajúcemu v G., S.. U. N. XX, v dovolacom konaní zastúpenému KRION Partners s. r. o., advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Palisády 50, IČO: 36 858 617, za ktorú koná JUDr. Mário Kluka, LL.M., konateľ a advokát, za účasti intervenienta na žalovanej strane Slovenskej kancelárie poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, zastúpeného KOOPERATIVOU poisťovňou a. s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 4 IČO: 00 585 441, o mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 10C/90/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. januára 2017 sp. zn. 8Co/2/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. januára 2017 sp. zn. 8Co/2/2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 2. júna 2015 č. k. 10C/90/2005 -407 (v poradí druhým) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplata sumy 440.815,24 eur z titulu mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženia spoločenského uplatnenia. Vychádzal zo zistenia, že žalobca bol dňa 29. 5. 2003 účastníkom dopravnej nehody zavinenej vodičom K. Š., ktorý bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 4T 93/04 z 10. 11. 2005 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona, že uvedeným rozsudkom bol K. Š. zaviazaný nahradiť poškodenému Y. G. (žalobcovi) škodu v sume 63.975 Sk, že v čase od 20. 5. 2002 do 26. 9. 2005 bola vlastníkom predmetného motorového vozidla spoločnosť BPT LEASING a. s., Bratislava, ktorá uzatvorila leasingovú zmluvu č. 1085/22 dňa 20. 5. 2002 s nájomcom Z. Š. - X., že následne pôvodný nájomca dňa 10. 3. 2003 postúpil všetky práva a záväzky z leasingovej zmluvy na nového nájomcu LEON BC spol. s r. o., Mýtna 42, Bratislava na základe dodatku č. 1 k leasingovej zmluve a že podľa evidenčnej karty vozidla bola dňom 29.5.2002 (aj v čase dopravnej nehody) zapísaná ako vlastníkom motorového vozidla spoločnosť BPT LEASING a. s., Bratislava a ako držiteľ vozidla bol zapísaný Z. Š. - X., teda žalovaný. K vecnej legitimácii v žalobe

označeného žalovaného uviedol, že žalobca si žalobou neuplatnil nárok na náhradu škody voči vodičovi K. Š. podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobou sa domáhal práva na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zodpovedným za škodu je spravidla prevádzkovateľ a za žalovaného označil Z. Š. v čase dopravnej nehody zapísaného v evidencii motorových vozidiel ako držiteľ vozidla. Uviedol, že Občiansky zákonník pojem prevádzkovateľ dopravného prostriedku nevymedzuje, ide však o pojem širší ako vlastník. Bol toho názoru, že okrem vlastníka môže ísť aj o inú osobu, ktorá je na základe iného než vlastníckeho práva oprávnená na trvalú prevádzku motorového vozidla. S poukazom na Rc 6/2009 konštatoval, že okrem vlastníka dopravného prostriedku prevádzkovateľom môže byť aj oprávnený držiteľ a nájomca, najmä v prípade uzavretia leasingovej zmluvy. Vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, že v čase dopravnej nehody bola vlastníkom motorového vozidla spoločnosť BPT LEASING a. s., Bratislava, ktorá uzatvorila dňa 20. 5. 2002 s nájomcom Z. Š. - LEON Hostie leasingovú zmluvu. Zo žalovaným predloženého dodatku č. 1 k leasingovej zmluve z 10. 3. 2003 mal preukázané, že pôvodný nájomca postúpil všetky práva a záväzky na spoločnosť LEON BC spol. s r. o., Bratislava. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že žalovaný v čase vzniku škody nebol nájomcom vozidla, jeho vlastníkom a ani vodičom vozidla. Žalobcom označený žalovaný nie je preto pasívne vecne legitimovaný, keď v čase dopravnej nehody nebol zodpovedným subjektom za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu žalobu zamietol. Pre účely vyvodenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepovažoval za podstatné, kto bol ako držiteľ vozidla zapísaný v evidenčnej karte vozidla. Práva a povinnosti držiteľa vozidla vyplývajúce zo zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách, teda povinnosť oznámiť prevod držby vozidla na inú osobu, je totiž povinnosťou vyplývajúcou z tohto predpisu verejného práva. Jej porušenie nemôže mať zásadný vplyv na obsah práv a povinností zo súkromnoprávného vzťahu vyplývajúceho napr. z uzavretej kúpnej zmluvy alebo nájomnej zmluvy. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p.

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 24. januára 2017 sp. zn. 8Co/2/2016 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie pri posudzovaní zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka správne zameral dokazovanie na zistenie, či žalovaný bol v čase dopravnej nehody dňa 29. 5. 2003 prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla, ktorým bola žalobcovi spôsobená škoda na zdraví. Správne konštatoval, že prevádzkovateľom motorového vozidla môže byť okrem vlastníka aj oprávnený držiteľ a nájomca, keďže podľa ustálenej súdnej praxe prevádzkovateľom motorového vozidla je ten, kto má právnu a faktickú možnosť dispozície s motorovým vozidlom. Aj podľa odvolacieho súdu pri určení subjektu zodpovedného za škodu podľa § 427 Občianskeho zákonníka bolo potrebné v tomto prípade vychádzať z predloženej leasingovej zmluvy č. 1085/22 z 20. 5. a dodatku k nej č. 1 z 10. 3. 2003 upravujúcej zmenu nájomcu predmetu leasingu. Právna úprava, na ktorú poukázal žalobca vo svojom odvolaní upravuje práva a povinnosti subjektov a to na účely právnej úpravy týkajúcej sa premávky na pozemných komunikáciách a povinného zmluvného poistenia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu uvedeným dodatkom k leasingovej zmluve bolo preukázané, že v čase dopravnej nehody žalovaný už nebol nájomcom motorového vozidla, ktorým bola žalobcovi spôsobená škoda. Nájomcom tohto motorového vozidla od 10. 3. 2003 bola spoločnosť LEON BC spol. s r. o., ktorá mala právnu aj faktickú možnosť dispozície s motorovým vozidlom, a bola prevádzkovateľom motorového vozidla, a to od 10. 3. 2003, t. j. aj v čase dopravnej nehody dňa 29. 5. 2003. Odvolací súd za správny považoval záver súdu prvej inštancie, že porušenie povinností držiteľa motorového vozidla, vyplývajúcich zo zákona č. 315/1996 Z. z., ktorý je predpisom verejného práva, napr. oznámiť prevod držby vozidla na inú osobu, nemôže mať zásadný vplyv, a teda nemôže ani meniť obsah práv a povinností vyplývajúcich z uzavretej kúpnej alebo nájomnej zmluvy. Konštatoval, že z princípu objektívnej zodpovednosti, podľa ktorého prevádzkovateľ motorového vozidla zodpovedá za škodu bez zreteľa na zavinenie, nemožno vyvodiť, že za túto škodu zodpovedá držiteľ vozidla zapísaný v evidencii vozidiel a dokladoch od vozidla, ako prevádzkovateľ, keď podľa predloženého listinného dôkazu (dodatku č. 1 k leasingovej zmluve), nebol nájomcom a ani držiteľom predmetného motorového vozidla. Podľa odvolacieho súdu neboli v konaní preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že k uzavretiu predmetného dodatku došlo v snahe vyhnúť sa zodpovednosti. Pokiaľ žalobca v dovolaní poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu

SR sp. zn. 3Cdo 127/2007 uviedol, že právne závery v ňom uvedené nemožno aplikovať v prejednávacom spore pri posudzovaní subjektu zodpovedného za škodu podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, lebo uvedené rozhodnutie sa zaoberá nesprávnym výkladom zániku zákonného poistenia v zmysle § 9 zákona č. 381/2001 Z. z. Záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalovaný nie je v konaní pasívne vecne legitimovaný, považoval za správny, z ktorého dôvodu napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

3. Tento rozsudok krajského súdu napadol včas podaným dovolaním žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Uviedol, že žalobný návrh smeroval voči v žalobe označenému žalovanému Z. Š., lebo bol ako živnostník uvedený v čase dopravnej nehody ako držiteľ motorového vozidla v Oznámení o dopravnej nehode a v evidencii Policajného zboru, o čom svedčia evidenčné karty vozidla zo 16. 7. 2008 a zo 7. 9. 2010, ktoré vedie Krajský dopravný inšpektorát, resp. Okresný dopravný inšpektorát v sídle bydliska a tiež aj list Slovenskej kancelárie poisťovateľov z 18. 10. 2007, v ktorom je žalovaný označený ako držiteľ motorového vozidla a zodpovedná osoba. Naproti tomu sa žalovaný bránil nedostatkom jeho vecnej legitimácie tvrdiac, že dňa 10. 3. 2003 (2 mesiace pred dopravnou nehodou) postúpil všetky práva a povinnosti z leasingovej zmluvy na spoločnosť LEON BC s. r. o., o čom predložil ako dôkaz dodatok č. 1 k leasingovej zmluve, pričom príslušné evidenčné úkony, ktoré vyžadoval § 90 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách, nevykonával. Podľa dovolateľa odvolací súd za tohto stavu dospel k nesprávnemu názoru, keď pri posudzovaní vecnej legitimácie žalovaného (subjektu zodpovedného za škodu) z hľadiska dôkazného, evidenčné úkony vyplývajúce z citovaného právneho predpisu nepovažoval za právne relevantné a vychádzal pritom len zo súkromnej listiny predloženej žalovaným. Poukázal na to, že pre správne určenie prevádzkovateľa v súvislosti s objektívnou zodpovednosťou podľa § 427 Občianskeho zákonníka má dôležitý význam zápis vo verejnoprávnej evidencii, z ktorej čerpajú informácie štátne orgány, poisťovne, policajné orgány vyšetrojúce dopravné nehody a ich prostredníctvom aj samotní poškodení. Tieto dokumenty sú vystavené orgánmi verejnej moci, majú verejnoprávnú povahu a teda ide o dôkazy, ktoré nie je možné falšovať a pozmeňovať a ktoré majú (na rozdiel od súkromných listín) vysokú dôkaznú hodnotu. Od prevádzkovateľa, ktorý je objektívne zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka možno očakávať tvrdenia zbavujúce ho tejto zodpovednosti. Namietal tiež, že k jeho argumentácii o správnosti označenia žalovaného ako zodpovedného subjektu za škodu podporeného definíciou prevádzkovateľa vozidla uvedenou v § 2 písm. am) zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel na pozemných komunikáciách, sa odvolací súd vôbec nevyjadril. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského a okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie žalobcu nie je prípustné a nie je ani dôvodné. Žalovaný nebol ani vlastníkom, ani držiteľom ani oprávneným nájomcom motorového vozidla, čo konštatovali aj konajúce súdy a preto správne žalobu zamietli pre nedostatok jeho pasívnej legitimácie.

5. Zástupca intervenienta na strane žalovaného k dovolaniu uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje so závermi odvolacieho súdu. Za prevádzateľa dopravného prostriedku v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka treba považovať osobu, ktorá má právnu a faktickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom, ktorá ho organizovane užíva. Tento pojem nemožno zamieňať s pojmom držiteľ motorového vozidla, ktorý je na účely správneho práva a má význam z evidenčného hľadiska.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou. Dospel pritom k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a treba ho považovať aj za opodstatnene podané.

7. V preskúmvanej veci odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnom názore, podľa ktorého žalobcom označený žalovaný nie je v konaní o náhradu škody na zdraví podľa § 427 Občianskeho zákonníka vecne pasívne legitimovaný, lebo v čase dopravnej nehody (vzniku škody na zdraví) nebol prevádzkovateľom vozidla, pričom v rámci posúdenia dôkazného bremena (jeho unesenia žalovanou stranou) vychádzal výlučne zo žalovaným predloženého písomného dodatku č. 1 k leasingovej zmluve datovaného 10. 3. 2003, ktorej predmetom malo byť postúpenie všetkých práv a záväzkov z leasingovej

zmluvy na nového nájomcu LEON BC spol. s r. o.

8. Dovolateľ, posudzujúc jeho dovolanie podľa obsahu, v podstate brojí proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v otázke nesprávneho posúdenia unesenia dôkazného bremena žalovaným, keď odvolací súd pri skúmaní vecnej legitímácie žalovaného nevzal vôbec do úvahy okolnosti, ktoré vyšli v konaní najavo (najmä okolnosť nesúladu zápisu v príslušnej evidencii vozidiel) a ktoré nesvedčia v prospech tvrdenia žalovaného, že v čase dopravnej nehody nebol nájomcom (prevádzkovateľom) vozidla.

9. Vec prejednávajúci senát nezistil, že by dovolacím súdom bola osobitne vyriešená právna otázka, či nájomcu, ktorý uzatvoril leasingovú zmluvu o nájme dopravného prostriedku s právom kúpy prenajatej veci (tzv. finančný leasing), možno považovať za prevádzkovateľa motorového vozidla v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka, a teda za vecne pasívne legitimovaného v konaní o náhradu škody spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, resp. že by v rámci skúmania vecnej legitímácie žalobcom označeného žalovaného v takomto konaní, bola riešená otázka unesenia dôkazného bremena žalovaným, ktorý popiera svoju vecnú legitímáciu v spore. Dospel preto k záveru, že dovolanie podané žalobcom treba považovať za prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

10. K prvej právnej otázke treba uviesť, že vo všeobecnosti pod vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého je určitá osoba subjektom práva alebo povinnosti, ktoré sú predmetom konania. Pre posúdenie, kto je v spore vecne legitimovaný je rozhodujúce výlučne právo hmotné. V prípade dvojstranných právnych vzťahov, v ktorých strany stoja navzájom v spore, sa rozlišuje vecná legitímácia aktívna (na strane žalobcu) alebo pasívna (na strane žalovaného). Z hľadiska vecnej legitímácie je teda podstatné, že ten, kto žaluje, je aj v skutočnosti podľa hmotného práva nositeľom oprávnenia, o ktoré v konaní ide (aktívna vecná legitímácia), resp. ten, kto je žalovaný, je aj reálne nositeľom hmotnej povinnosti, ktorá je predmetom konania.

11. V preskúmvanej veci je predmetom konania nárok žalobcu o náhradu škody na zdraví spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, podľa ktorých za túto škodu zodpovedá zásadne prevádzateľ dopravného prostriedku. Tento zákonný pojem, ktorý je do istej miery jazykovo sporným, Občianskym zákonníkom definovaný nie je. Vo všeobecnosti treba za prevádzkovateľa na účely § 427 Občianskeho zákonníka považovať subjekt, ktorý má právnu a faktickú možnosť trvale (nie na prechodnú dobu) disponovať s daným dopravným prostriedkom. Obdobne je pojem prevádzkovateľ definovaný v § 2 písm. j) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého prevádzkovateľom motorového vozidla sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom. Napokon, právna úprava tohto pojmu bola v čase vzniku škody aj predmetom zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách a na účely tohto zákona je prevádzkovateľom vozidla fyzická osoba, fyzická osoba oprávnená na podnikanie alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená rozhodovať o použití vozidla. Spravidla je teda prevádzkovateľom predovšetkým vlastník motorového vozidla. Ide však o pojem širší ako vlastník a preto nemožno vylúčiť, že ním bude aj osoba odlišná od vlastníka, a to tiež vtedy, ak vlastník dáva inej osobe oprávnenie vec na určitý čas používať s následným právom kúpy tejto veci. Takýto právny vzťah zakladá spravidla leasingová zmluva. Ide v podstate o tzv. finančný leasing, ktorého zmyslom a účelom je hlavne zabezpečovacia funkcia a jeho cieľom je konečný prevod vlastníctva k predmetu leasingu. Podstatou tohto záväzkového vzťahu je záväzok prenajímateľa odovzdať určitú vec, ktorú prenajímateľ za týmto účelom zabezpečí, nájomcovi do používania a záväzok nájomcu zaplatiť náklady súvisiace so zabezpečením leasingu formou leasingových splátok s tým, že na konci leasingového vzťahu spravidla dochádza ku kúpe predmetu leasingu. Nájomca už od začiatku tohto vzťahu nesie riziká spojené s predmetom leasingu ako aj náklady spojené s jeho používaním. Zmyslom finančného leasingu je tak zabezpečiť za úplatu financovanie pre nájomcu, kedy predmet leasingu počas trvania tohto vzťahu síce zostáva vo vlastníctve prenajímateľa, ale práva a povinnosti v súvislosti s vlastníctvom (okrem možnosti vec scudziť alebo zaťažiť treťou osobou) prináležia nájomcovi. Na rozdiel od klasického nájmu, prenajímateľ nemá záujem, aby sa po skončení leasingového vzťahu vec vrátila do jeho dispozície, ale má záujem, aby po zaplatení všetkých leasingových splátok vec prešla do vlastníctva nájomcu. Z uvedeného je zrejmé, že v prípade tzv. finančného leasingu má nájomca oprávnenie počas celého trvania tohto vzťahu fakticky disponovať s predmetom leasingu obdobne ako vlastník a po kúpe prenajatej veci ňou aj právne v celom rozsahu disponovať. Možno preto dospieť k

záveru, že ak predmetom leasingovej zmluvy je nájom motorového vozidla s právom kúpy prenajíatej veci, vzniká od odovzdania predmetu leasingu zo strany prenajímateľa nájomcovi, oprávnenie nájomcovi k jeho používaniu a od tohto momentu sa stáva nájomca jeho prevádzkovateľom a teda aj subjektom zodpovedným za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka.

12. V posudzovanej veci z obsahu leasingovej zmluvy č. 1085/22 z 20. 5. 2002 vyplýva, že predmetom leasingu bolo ojazdené osobné motorové vozidlo zabezpečené prenajímateľom a že nájomca sa zaviazal zaplatiť náklady súvisiace so zabezpečením leasingu formou leasingových splátok s tým, že po ukončení leasingovej zmluvy je oprávnený ku kúpe predmetu leasingu. Zo zmluvy vyplýva aj to, že nájomca už od začiatku tohto vzťahu nesie riziká spojené s predmetom leasingu ako aj náklady spojené s jeho používaním. Od momentu odovzdania vozidla nájomca má faktickú možnosť trvale s vozidlom disponovať. Dovolací súd sa preto stotožňuje s právnym názorom odvolacieho súdu, že v tomto prípade nájomcu treba považovať za prevádzkovateľa dopravného prostriedku v zmysle § 427 OZ. Potiaľ možno s názorom odvolacieho súdu súhlasiť.

13. Pokiaľ však ide o právny názor odvolacieho súdu v otázke unesenia dôkazného bremena žalovaným, a to o preukázaní jeho tvrdenia, že v čase dopravnej nehody nebol nájomcom a teda prevádzkovateľom motorového vozidla, ale ním bola iná osoba (spoločnosť LEON BC spol. s r. o., Mýtna 42, Bratislava), dovolací súd sa s týmto názorom nestotožňuje, považuje ho za predčasný a teda nesprávny.

14. Dôkazné bremeno v podstate znamená procesný dôsledok spojený s tým, že súd bude alebo nebude považovať za pravdivé tvrdenie strany v sporovom konaní. Procesný dôsledok sa prejavuje v tom, že ak strana unesie svoje dôkazné bremeno, má procesný nárok na to, aby bola v spore úspešná, a ak svoje dôkazné bremeno, ktoré ju zaťažuje neunesie, v spore úspešná nebude. Pod dôkazným bremenom možno rozumieť povinnosť strany, pokiaľ chce byť v konaní úspešná, preukázať pravdivosť svojich tvrdení, ktoré sú spôsobilé privodiť pre ňu priaznivé rozhodnutie v spore. Samozrejme, že súd musí pri rozhodovaní o tom, či strana sporu uniesla alebo neunesla dôkazné bremeno, ktoré ju zaťažuje, vziať do úvahy nielen tie dôkazy a z nich vyplývajúce poznatky, ktoré svedčia v jej prospech, ale aj tie, okolnosti, ak vyšli v konaní najavo, ktoré naopak hodnovernosť dôkazu a teda pravdivosť tvrdení protistrany spochybňujú, prípadne vyvracajú.

15. Odvolací súd svoj záver o tom, že žalovaný preukázal pravdivosť ním tvrdenej skutočnosti a teda, že uniesol dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažovalo, založil výlučne na žalovaným predloženom písomnom dodatku k leasingovej zmluve bez toho, aby zohľadnil aj ďalšie dôkazy a poznatky z nich vyplývajúce, ktoré významným spôsobom spochybňujú vierohodnosť tohto dôkazu a tým aj jeho dôkaznú silu.

16. Podľa dovolacieho súdu v tomto prípade už samotný fakt, že na podklade tohto dodatku, a to treba zdôrazniť, nikdy nedošlo k zmene držiteľa v dokladoch vozidla a následne v príslušnej evidencii vozidiel, spochybňuje skutočnú existenciu tohto právneho úkonu v čase jeho datovania, resp. jeho platnosť. Tento fakt rezonuje o to viac, že žalovaný v prípade uzavretia leasingovej zmluvy č. 1085/52 už dňa 29. 5. 2002 zabezpečil zápis vlastníka a držiteľa vozidla v jeho technickom preukaze v súlade s touto zmluvou, a že v dodatku k tejto zmluve sám vystupuje ako pôvodný nájomca a aj ako zástupca nového nájomcu spoločnosti LEON BC spol. s r. o. a sám tento dodatok podpísal v mene pôvodného nájomcu a tiež v mene nového nájomcu. Pritom z obsahu spisu nie je zjavné, z akého dôvodu, pokiaľ dodatok k leasingovej zmluve existoval v čase jeho datovania, nedošlo následne na podklade tohto dodatku (tak ako sa to stalo v prípade samotnej leasingovej zmluvy) k zápisu zmeny držiteľa vozidla do dokladov od vozidla a do príslušnej evidencie vozidiel. Okrem toho na rozdiel od leasingovej zmluvy, práve dátum v dodatku k zmluve je dopísaný perom, čo taktiež vyvoláva pochybnosť o okamihu vzniku tohto právneho úkonu. Navyše, v konaní nebolo preukázané, že nový nájomca spoločnosť LEON BC spol. s r. o. uhrádzal od dátumu uvedeného v dodatku prenajímateľovi dohodnuté nájomné v sume 5.854 Sk, že na jeho meno boli prenajímateľom vystavované faktúry súvisiace s týmito platbami, resp. že práve nový nájomca využil oprávnenie ku kúpe predmetu leasingu po skončení leasingového vzťahu v súlade so zmluvou. Treba zdôrazniť, že tu nešlo o posúdenie vplyvu porušenia povinností držiteľa motorového vozidla vyplývajúcich zo zákona č. 315/1996 Z. z. na zmenu obsahu práv a povinností z uzavretej leasingovej zmluvy tak ako to nesprávne uviedol v rozsudku odvolací súd, ale o posúdenie, či žalovaným predložený dôkaz v podobe dodatku k leasingovej zmluve, vzhľadom na ďalšie dôkazy a skutočnosti z nich vyplývajúce, z hľadiska jeho dôkaznej sily, bude postačujúci k preukázaniu jeho tvrdenia.

17. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že ak odvolací súd v rámci skúmania unesenia

dôkazného bremena žalovaným, vychádzal výlučne z ním predloženého písomného dodatku k leasingovej zmluve a nevzal do úvahy tie dôkazy a okolnosti, ktoré významným spôsobom spochybňujú vierohodnosť tohto žalovaným predloženého dôkazu a tým aj jeho dôkaznú silu, nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami procesného predpisu (§ 185 a nasl. C. s. p.; predtým § 120 O. s. p.). Preto ani výsledok prijatý odvolacím súdom v tejto otázke nemôže byť (zatiaľ) správny. Dovolací súd k tomuto považuje za potrebné poznamenať, že ak žalovaný dokazuje opak toho, čo vyplýva z príslušnej evidencie vozidiel, t. j. že nebol v čase dopravnej nehody leasingovým nájomcom - držiteľom (v tomto prípade zároveň aj prevádzkovateľom) vozidla, ale ním bola iná osoba, musí ponúknuť také dôkazy, ktoré bez akýchkoľvek pochybností dokazujú pravdivosť tohto tvrdenia a tým zároveň vyvracajú pravdivosť toho, čo je uvedené v evidencii vozidiel (zákon č. 725/2004 Z. z. účinný od 1. 3. 2005 v § 23 ods. 1 písm. c) výslovne vyhlasuje Osvedčenie o evidencii časť I a časť II a technické osvedčenie vozidla za verejnú listinu; s účinnosťou od 13. 4. 2018 ustanovenie § 39 ods. 1 zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

18. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom posúdení v otázke unesenia dôkazného bremena, kedy ide o prípad nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p. Z hľadiska uvedeného dovolacieho dôvodu nie je totiž významné, či ide o nesprávnu aplikáciu hmotného alebo procesného práva. Dovolateľ preto opodstatnene napadol rozhodnutie odvolacieho súdu pre nesprávne právne posúdenie veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu preto zrušil a vec bola vrátená tomuto súdu k ďalšiemu konaniu (§ 449 ods. 1 a § 450 C. s. p.).

19. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne tento súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.). V ďalšom konaní je súd prvej inštancie a odvolací súd právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

20. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.